

Божинська А.Б.,
студентка
Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир
Хом'як І.В.,
к.б.н., доц. доцент кафедри екології та географії
Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир

ВІДНОВЛЮВАНА РОСЛИННІСТЬ РІЧКИ ТЕТЕРІВ В РАЙОНІ МІСТА РАДОМИШЛЬ

Ценотичне та видове різноманіття заплав та перших надзаплавних терас долин річок набувають ключового значення на фоні наближення кліматичної катастрофи. Ці системи є одними із найбільш важливих в процесі регулювання водного режиму. Вони не лише формують специфічний мікроклімат, що перешкоджає ксерофітизації річкових долин, а й сповільнюють ерозійні процеси, замулення русла та евтрофікацію води.

За результатами дослідження в 2021 році ми встановили, що рослинність території можна розділити на дві частини. Однак знаходиться ближче до забудов а інша ближче до русла річки. У першому випадку вона складається із складається із 2 класів, 3 порядків, 3 союзів, 8 асоціацій. У другому - 11 класів, 13 порядків, 18 союзів, 27 асоціацій. Це добре ілюструє вплив антропогенного тиску на ценотичне різноманіття долин річок.

Синтаксономічна схема першої ділянки має такий вигляд:

Molinio-Arrhenatheretea R.Tx 1937: *Galietales veri* Mirk. et Naum. 1986: *Agrostion vinealis* Sipaylova, Mirk., Shelyag et V.Sl. 1985: *Koelerio-Agrostietum vinealis* (Sipaylova et al. 1985) Shelyag et al. 1987, *Agrostio vinealis-Calamagrostietum epigeioris* (Shelyag et al. 1981) Shelyag, V.Sl. et Sipaylova 1985, *Agrostietum vinealis-tenuis* Shelyag et al. 1985, *Poo angustifoliae-Arrhenatheretum elatiori* Shevchyk et V.Sl. in Shevchyk et al., 1996, *Potentillo argenteae-Poetum angustifoliae* Solomakha 1996, *Achillea submiefolium-Dactyletum glomeratae* Smetana, Derpoluk, Krasova 1997.

Artemisietea vulgaris Lohmeyer et al. ex von Rochow 1951: *Agropyretalia intermedio-repentis* Th.Müll et Görs 1969: *Convolvulo-Agropyrion repentis* Görs 1966: *Agropyretum repentis* Felföldy 1942; *Onopordetalia acanthii* Br.-Bl. et Tx. ex Klika et Hadač 1944: *Onopordion acanthii* Br.-Bl et al. 1926: *Potentillo-Artemisietum absintii* Faliński 1965.

Для другої ділянки навіть в межах цих класів ми спостерігаємо зміни:

Molinio-Arrhenatheretea R.Tx 1937: *Galietales veri* Mirk. et Naum. 1986: *Agrostion vinealis* Sipaylova, Mirk., Shelyag et V.Sl. 1985: *Agrostio vinealis-Calamagrostietum epigeioris* (Shelyag et al. 1981) Shelyag, V.Sl. et Sipaylova 1985, *Agrostietum vinealis-tenuis* Shelyag et al. 1985, *Poo angustifoliae-Arrhenatheretum elatiori* Shevchyk et V.Sl. in Shevchyk et al., 1996, *Potentillo argenteae-Poetum angustifoliae* Solomakha 1996, *Achillea submiefolium-Dactyletum glomeratae* Smetana, Derpoluk, Krasova 1997; *Arrhenatheretalia elatioris* Tüxen 1931: *Arrhenatherion elatioris* Luquet 1926: *Poëtum pratensis* Ravarut, Cazac et Turenschi 1956, *Trifolio-Festucetum rubrae* Oberdorfer 1957, *Cynosurion cristati* Tx. 1947: *Lolietum perennis* Gams 1927.

Artemisietea vulgaris Lohmeyer et al. ex von Rochow 1951: *Agropyretalia intermedio-repentis* Th.Müll et Görs 1969: *Convolvulo-Agropyrion repentis* Görs 1966: *Agropyretum repentis* Felföldy 1942; *Onopordetalia acanthii* Br.-Bl. et Tx. ex Klika et Hadač 1944: *Arction lappae* R.Tx 1937: *Arctietum lappae* Felföldy 1942, *Arctio-Artemisietum vulgaris* Oberd. Ex Seybold. et Th. Mull. 1972; *Dauco-Melilotenion* Görs ex Rostański et Gutte 1971: *Berteroëtum incanae* Sissingh et Tideman ex Sissingh 1950, , *Dauco-Picridetum hieracioidis* Görs 1966; *Onopordion acanthii* Br.-Bl et al. 1926.; *Balloto-Artemisietum absintii* Schubert et Mahn 1959, *Onopordetum acanthii* Br.-Bl 1926, *Potentillo-Artemisietum absintii* Faliński 1965.

На північній межі даної території яку ми дослідили є оселища що перебувають під охороною 4 резолюції до Бернської конвенції. Це фрагменти рівнинних та низькогірних сінокосних лук (E2.2 Low and medium altitude hay meadows) та прибережних вербових лісів (G1.11 Riverine Salix woodland). Також вербові ліси зустрічаються в районі водойм північно-східної частини території. Вже в радіусі 5 м від утворених водойм зустрічають зарості крупних осок переважно без застою води (D5.2 Beds of large sedges normally without freestanding water) та прирічкові чагарники (F9.1 Riverine scrub).

Також на територію проникаю та поширюються численні інвазійні види трансформери (*Acer negundo*, *Ambrosia artemisiifolia*, *Solidago canadensis* L. та інші). Необхідно здійснювати заходи щодо моніторингу за динамікою їхніх популяцій, фітосанітарного контролю і боротьби із їхнім поширенням.

Інших раритетних компонентів, зокрема на видовому рівні, на обстежуваній території не виявлено.